

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., $\frac{1}{2}$ évre 6 kor., $\frac{1}{4}$ évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felolós szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók a dobánytösdékben.

Jelenségek.

Nincs kereskedő tanuló. Furcsán hangzik a felvett téma, de valóságot takar. Épen a dolog különössége okolja meg, hogy foglalkozzunk véle s keressük a jelenség magyarázatát. A tanfelügyelő jelentette a város mult havi közigazgatási ülésén, tehát el kell hinnünk, de privát beszélgetésünkben is tudjuk, hogy nincs számban és szellemben megfelelő kereskedő tanuló. A tanfelügyelő jelentés még azt is hozzáfűzi, hogy a mi van, az nem üti meg a mértéket, sőt egy része analabéta. Külön előkészítő iskolát kellene felállítani számukra, ha erre módot lehetne találni.

Ezek a tények, amelyekhez ha még néhány járulékot veszünk, ezek maguk is kész magyarázattal szolgálnak a dolog társadalmi szempontól való elbirálásához. Nincs kereskedő? Hisz a kereskedelem a legbővebben fizető pálya, a kereskedőknek áll alkalmában kenyérkereset legkényelmesebb s legélelmesebb forrásait kimeríteni. A kereskedelem gyűrte le a földet, az ipart, ingatja meg a legbiztosabb lábbon álló hivatalnok osztálynak is a megélhetését, a kereskedelem lett urrá, hatalmassá, irányítóvá, — és még sincs kereskedő? Mi azonban érthetőnek tartjuk ezt. A kereskedelmet leginkább a zsidóság képviseli Magyarországon. Az ő féktelen és sok esetben nem helyén való érvényesülési vágya mintegy monopolizálta az érvényesülésnek a legkönnyebben hozzáférhető és bizonyos körülmények között legtöbbet fizető módját, a kereskedelmet. Azonban

lassanként számbeli és intelligenciabeli gyarapodásával mind nagyobb teret foglal az u. n. lateiner, a vezető pályának is és a kereskedelemnek kisebb igényekre terjedő részét: a kis kereskedést, ott hagyja. Megtalálja a módját annak, hogy nagy kereskedővé nőjje ki magát, vagy pedig — legalább utódaiban — vezető elemeivel képviselje a nemzetben az ő speciális aspirációt. Ezért nincs kereskedő tanuló, a mi van, az a statisztika szerint nagyjából keresztyény és — analabéta. Így gyűrti le a zsidóság a nemzet keresztyény elemeit, így kullogunk a zsidó után, így szidjuk, szójukszapulnak őt, ennél különben gyengék vagyunk, üzleteink bukdácsolnak s a kereskedő tanulóink — analabéták. A mi portánkon tapasztalt tényekből is jó volna már egyszer hasznavehető következtetéseket vonni.

Sommások. Néhány nagyobb kiterjedésű gazdaságban jártam, ahol különböző gazdasági munkában százszámra nyúltsógtek a munkások: férfi, asszony, fiu, leány, élemedett öregemberek és 8—10 éves gyerekek. Balatonparti utazásomban Szabadbattyán állomáson hosszabb ideig álltunk. Egy tehervonat forgalmát bonyolították le, amely százszámra szállította valahonnt Zalából a munkásokat, az u. n. sommásokat, akik csekély bérért állanak (otthon még annyi sincs) rájuk nézve teljesen idegen földön munkába s jó néhány hónapot töltenek itt a maguk nyomoru ellátásán, szállásán. Az ellátás: kenyér, vagy a déli 1 órai pihenő alatt összeütött ebéd; a szállás,

lakás: a hidegben istálló, jó időben az ég alja. Így dolgozik a sommás elszakadva a szülőfajától, a megszokott emberektől, a templomtól; feleség a férjtől, fiu az apától, leány az anyától, Elgondolhatni mennyi erkölcsi kárral, vallási veszedelemmel jár ez a valóságos nomád élet! A feleség különben szociális szempontból is figyelemre méltó. Nálunk általános a panasz, hogy nincs munkás. A mi van, a nagyvárosokban keresi a jobb megélhetést s szedi össze a szociális eszméket, amelyek, minthogy az ő lelke erre még meg nem érett, radikális rombolást idéznek elő. Így sűrű-forog most a nép, hajtvva a kenyérkeresés ösztönétől, elszakadva vezetőitől és keserű s önhálotlan lelke szedi magába az erkölcsi kárt, a lejtőre jutás veszedelmét. Azok az urak különben, akik ezt a népforgalmat a maguk céljaira előkészítik, ezekkel a szempontokkal nem törődnek, mindentük a zseb, az önérdék. A munkás, csak úgy mint az ő barmuk — csak eszközü.

A népszövetség.

(Folytatás.)

II.

Felvesszük az elejtett fonalat és ismeretjük a kath. népszövetséget, feltárva annak előzményeit, jellegét, helyét, hivatását s kijelenni próbáljuk társadalmi viszonyaink figyelembevételével, a társadalomba való beleilleszkedésének módját

A második asszony.

— A „Fejérmegyei Napló” tárcája. —

A torony tetején új nótát fújtak a városi muzsikások s mivel ilyenben rég nem volt részük, a kézsmárkiak mind kijöttek házaikból, hogy fejüket a magasba szegve meghallgassák. Az édesbús dallam, a minőn kívül akkoriban a török harcok idején, rég nem termett más a Tisza vidékén, a honnan ide került, a szívébe lopózott minden épfülvű polgárnak s teljesen lenyűgözte figyelmét.

Senkisémet vetett ügyet a künn tolongók közül a szekérre, a mely az alsó kapu felől a nagy piacon át lassan a városház felé kocogott.

A benne ülő leszállt s Siffi György főbíró elé állott, aki egyik szenátorával a városháza kapujában hallgatta a zenészt. Nem vették észre, csak mire lönn a magasban elhalgattak a muzsikások, kiáltott föl meglepetten az alacsony termetű köpcös emberke, a ki abban az esztendőben a város feje volt.

— Isten hozta közénk Szontág uram. Mi féle jó szél szárnyán került közénk? De rég nem láttuk!

A jövevény megköszönte az üdvözlést, de még nem is válaszolhatott s a főbíró Omen szenátorral egyetemben karja alá fűzte kezét s a városháza belsejébe hurcolta.

— Már a polgárok is észrevették, mondta neki Siffi, a mire szobájában leültette. Tudom, hogy szót sem váthattam volna kigyulmeddel estig, ha ott a kapu előtt közre fogják...

— Hát urunkat hol hagyta? kérdezte most Omen. Hiszen együtt utaztak el Kézsmárkról. Vajjon hol és merre jártak, hogy hirt sem halatlatot magáról várkastélyunk ura.

— Messze idegenben bujdosotunk. Németországban, Itáliában. Épen negyedfél esztendeig. S most visszaküldött uram, hogy mint szekretáriusa kézsmárki dolgait rendezem.

— S ő vajjon hol maradt? kérdezte a főbíró.

— Jó helyen van, hangzott a felelet. — Menyasszonyánál.

— Hát újból nősül? kérdezték a városbeli urak egyszerre mindaketten s Omen még hozzá fűzte:

— És tisztesség ne essék ha szölok: nem iszik már?

— Csak mértékkel, mint más. Mióta pedig szerelmes még jóval kevesebbet.

— Hát megtalálta boldogságát újból?

— A mennyiben ember itt e földön boldog lehet.

— És ki a szépséges tündér, a ki megvigasztalta? — Szép-e és igazán megvigasztalta-e?

— Meghiszem azt, mondta a komoly Szontág nála oly szokatlan csodálatos derülv szemében. A mig idegenben bolyogtunk, bus kedve nem tágitott tőle. Hogy Nedezre oly sok idő múlva visszatérőben Osztrog várában, Koszteleczky herceg udvarában menpihentünk, egyszerre elfelejtett mindent, a mi szívet nyomta. Beáta hercegnő, ez a bájos, mosolygóarcu csöpp teremtés vidította föl bohó csacsogásával, a daliás uram iránt tanusított s a szívet földérintő kedveskedések örömeiben nyilvánuló rajongásával; Beáta hercegnő, a ki alig pár nap alatt vig embert varázsolit betegesen bus uramból, akár csak a tavasz tündére, a kinek jöttével új életre kél a föld, amely a tél szemfedője alatt dermedten szunnyadt volt.

A soros darabont révén, a ki a városháza kapujában állott órségen, csakhamar egész Kézsmárkon hire terjedt Szontág Imre, Laszky szekretáriusa megérkezésének. A többi szenátor is egymásután a főbíró szobájában termett s a város urai talán sohasem fogynak ki a kérdésekből,

Sövegjártó János

vászon kereskedése menyasszonyi kelengyék

olcsó, szabott árak mellett.
Székesfehérvár, Barátok épülete. Egy tanuló felvételi.

Maj lapunk 4 oldal.

00000455

eszközeit s ezen az alapon füzött következtetésből meghatározni próbáljuk jövőendő kihatásait, eredményét.

A liberalizmus, a szabadkőművesség s a szociáldemokrata irányzatok elharapódzása, amelyek nagy felfordulást, egyenlőtlenséget és zavart okoztak a nemzet erkölcsi és anyagi javaiban, a társadalmi osztályok egységes, igazságos és a közegyetemes haladás szempontjait szerint való elhelyezkedésében tüdővös reakcióként felkeltették a kereszténység tettekrekesztségét. A kereszténység belátta, hogy azok az évezredek érdekei, intézmények, alkotások, melyekkel az ország, a társadalom egybeforrott, gyökerében vannak megtámadva.

A támadás legérzékenyebben a politikában történt — azt, hogy a nemzetnek a vagyon, a föld, az anyagi erősség megmentésében is vannak érdekei, csak később vettük észre — s létre hozta a politikai kereszténység pártját, a néppártot. Ezt a politikai lépést, nem a közjogi pártállás, a 67 és 48 küzdelme, okozta meg, hanem a politikában mellőzött kereszténység veszélyeztetett érdekei.

A szociáldemokracia, — miután a liberalizmus az ő aránytalan és igazságtalan nemzetgazdaságával teret biztosított neki — a kereszténységgel össze forrott gazdasági berendezkedést s egyúttal az egyház erkölcsi értékeit próbálta sárba rántani. A szociáldemokracia visszahatásként létre hívta a keresztényszocializmust, amely a szocialis törekvésekben felismert haladást helyes mederbe térítvén, azon fáradozik, hogy a társadalmat megmentse az anarkiától, másrészt, hogy a keresztény-

amelyek Beáta hercegnő körül forogtak, ha Szontágnak eszébe nem jut küldetésének a célja.

— Még a következő télen megülük a lakodalmat s tavasszal kézmárci kastélyába költözik uram második asszonyával.

A szenátorokat mind kimondhatlan öröm fogta el e kijelentésre; nyomban rá azonban riadtan néztek egymásra. Szontág azzal állott elő, hogy Laszky a neki járó census behajtásáért biztá meg. Kézmárc urai hosszú távolléte alatt nem tudták merre jár s így nem is küldhették utána.

Mivel pedig Laszky maga szintén nem intézkedett, hogy kezéhez jusson, azt hitték, hogy le is mondott róla s inséges idők járván elköltözése óta, a város céljaira költötték el őt esztendőn keresztül a várkastély urának lerovandó adót.

— A summa kitészen ötezeröt száz forintokat, olvasta Szontág a tarsolyából előhuzott papírokról. Rá is fér uramra. Idegenben sokat költött s most egyhamar illőn nem is nősihetne, ha ez a pénz nem gyűl halomra a város ládájában.

— Meg lesz, ha a föld alól is! sugta a főbíró a kinosan feszegő szenátoroknak, miközben Szontág észre sem véve zavarukat, írása böngészésébe merült. S harmadnapra a várkastély urának a szekretáriusa fegyveres kísérettel, vaspántos pénzesládával, váltott lovakkal utazott vissza Lengyelországba, Osztrog vára felé.

Koszteleczky herceg, a Vojnik nevű tartomány helytartója, Osztrog várának az ura Lengyelország leggazdagabb emberének a hírében állt s a kincsekről, amelyeket leánya férjével a kézmárci várkastélyba hozott, a hol az év nagyobb részét elöltölték, mesés dolgokat beszéltek mindenfelé.

A mint ez már másokkal is gyakran megesejt, a gazdag asszony Laszky Albertre sem hozott áldást. Beáta hercegnő a lengyel király udvarában nevelkedett, elkényeztetett lány volt, a ki szülői házában sem nélkülözte s ura oldalán még a következő akarta nélkülözni a fejedelmi pom-

ségben rejlő nagy szocialis erőt latba vesse a jövő, a föltétlenül ránk következő szocialis társadalom kialakulására.

A keresztényellenes irányzatok hatalmukba akarják keríteni a keresztény társadalmi élet, a régi eszmények hű gondviselőjét és oltalmazóját, a nőt is. Ezek a törekvések, amelyek természetüknél fogva nem kevesebb veszedelmet rejtenek mélyükben mint jelszék, s mondjuk, mint szervezet, a feminizmusban összpontosulnak. A feminizmus nem más, mint a romboló eszmék egyik legalkalmasabb tényezője, amely a keresztény világnézetnek legérzékenyebb s legsebezhetőbb pontját támadja meg, a női lelket. Ha az anya, ha a jegyes, ha a feleség elveszti szeme elől a keresztény eszmények vezető csillagát, ha a szeretetnek, az idealizmusnak, a vallásos hitéletnek forrásai kiapadnak, nem lesz erő, amely a társadalmat felforgató katasztrófának elejét vegye. A feminista törekvések elensúlyozására, azok büneinek elvetésével s igazságainak felölelésével alakult a keresztény nők országos egyesülete, amelynek élén vármegyénk illusztris lakója, Zichy Rafael grófné áll. A keresztény nőmozgalom, úgy tudjuk, legközelebb intenzív átfoglalással városunkra terjed ki s a cselédek szocialis és erkölcsi életét őrző cselédotthon felállításán szorgoskodik.

A kereszténység tehát minden téren helyet, köteleességet, munkát talált. Őt érdeklik első sorban a kor nagy eszmé-áramlatai s ő foglalt velük szemben legelőször és leghatározottabban állást, hálára kötelezven a társadalmat, államot, a

pát. Kézmárcan is fényesebb életmódot folytattak akkoriban a várkastélyban, mint valaha, fényesebbet, mint az erdőlyről nem is szólva, nem egy fejedelmi udvarban.

S három év múlva, hogy szüntelenül pazar fényű mulatságok közepette telt el a házis életük, az asszony kincsei elfogytak s mézédés szavaira Laszky Albert, a második feleségét még az elsőnél is jobban bálványozó férj a maga birtokaiból is eladta a Lengyelországban fekvőket. Szontág sok mindenféle tudományra tanította Laszkyt, csak a gazdálkodásra nem, amihez egyébként ő maga sem értett. Az élet örömeit hozzájuk hasonlóan nem kereste, de a kézmárciak mindenkor csak okkal-móddal követő példáját sem követte, a mikor valami új nyomtatott könyv áráról volt szó. Miként neki fizetése könyvvásárlásánál úgy urának az óriási birtokai után járó jövedelme sem volt elég ahhoz, hogy a kastélyba egymásután látogató s mindig nagy vendégsereget belőle ellássa, Beáta hercegnő szeszélyeit kielégítse. — A fiatal főúri asszony, a ki kedveségével az egész vidéket megbabonázta, a kiért Kézmárc leányai, öregje, fatalsága egyaránt rajongott, kimondhatatlanul jól érezte magát az egetverő hegyek aljában elterülő szépséges városban, a melynek boltjaiban vásárló szenvedélyének kedve szerint engedhetett utat, a melynek kastélyát közel esvén a lengyel határhoz, leánykori ismerősei, rokonai is sűrűn keresték föl s a melynek bübajos környékén, szép fenyveseiben, a Tátra kopár, havas ormai között oly pompás vadászatok s egyéb fejedelmi mulatságok estek, a minőkben sem szülői kastélyában, sem a lengyel király udvarában nem lehetett része. A város patricius leányai soraiból toborzott udvarhölgyeinek, a dalásabb fiatalemberek közül kiválogatott testőrei s apródjainak az udvara fejedelemasszony módjára rajongta körül s Beáta hercegnő, a kinek semmi kívánsága nem maradt teljesületlen, azt hitte, hogy királynéhoz illő életmódjának sohasem szakad majd vége.

(Vége köv.)

melynek belső munkásságához békét biztosít s övja, menit az állami és társadalmi lét alapjait, amelyeket az ő közvetítő munkájával felépíthető a haladás, a nemzet belső erőssége és boldogulása.

A kereszténység, nem gazdasági program, de akkor, amikor látta, hogy a társadalomnak a szociáldemokracia üzemével megindított gazdasági átalakulása évezredek, eszmei, erkölcsi vallási értékeket tördel, épen ezeknek biztosabb mentességére nagy áldozatkészséggel szembe szállva sokszor a maga kébelében is támadott nehézségekkel, a gazdasági téren is költséget talált s jelentkezett, mint keresztény szocializmus, feminizmus, népszövetség.

A népszövetséggel, a mely, mint hogy általános szempontokon álló társadalmi tényező, bizonyos tekintetben összefoglalja a keresztény megújulás összes kívánalmait, igényeit, összes társadalmi szerveinkhez való viszonyának kimutatásával a következőkben fogunk foglalkozni.

A kath. nagygyűlés.

A f. hó 29, 30, 31-én tartandó szegedi kath. nagygyűlésre országszerte folynak a készülődések. Városunk hagyományos valóságossága népét természetesen szintén oda várjuk. 33%-os kedvezménnyel lehet utazni. Kényelmes elszállásokok lesznek. A nagygyűlés vezetősége a következőkről értesít bennünket:

Szives tudomásul:

A IX. Kath. Nagygyűlés Elszállásoló Bizottsága (Szeged, Kath. Kör) értesíti az érdeklődőket, hogy akik a Nagygyűlés idejére szállásra igényt taranak, azt minél előbb jelenítsék be. A később jelentkezők igényei nem vehetők annyira figyelembe.

A szállások a következők:

I. Szállodában 1 ágyas szoba naponként 4—6 kor, nagyobb szoba két ágygal 6—10 kor.

II. Magánházakban személyenként és naponként 2-50 kor-tól 6—10 kor-ig.

III. Növendékpapoknak, egyetemi hallgatóknak internatusi szállás a Nagygyűlés mindhárom napjára 3 kor. 20 fillér.

IV. Tömeges internatusi elszállásolás 3 napra 3 kor. 20 fillér.

Telkintettel arra, hogy a szállásokat a díjak befizetésével lehet csak biztosítani, az árakat előre kell befizetni.

Akik jó ismerősök s egy helyen óhajtják, hogy elszállásolja őket a Bizottság, részvételi szándékukat együttesen jelentsék be. Igen sok ilyen lakás áll a Bizottság rendelkezésére.

Minden elszállásolt egyen egy „Szegedi Utmutató” könyvet kap, amelynek ára a lakás árban már benne van. Az utmutatót mindenki lakásán találja.

UJDONSÁGOK.

A városról.

A sertésszűrőszék felállítását immár eldöntéshatalanná tették azok a napi renden levő visszavételek s egészségügyi bajok, amelyek a husárutítás, általában a huskezelés körül ugyszólyán ellenőrizhetlenül divnak. Evégből a polgármester azon fáradozik hogy a bajok orvoslására minél előbb létesüljön a sertésszűrőszék. Ma Saára dr. polgármester elnöklete alatt értekezlet volt ez

ügyben, amelyen a következő előterjesztések történtek: *Winkler* Vilmos főmérnök azt ajánlta, hogy a vághőd szélesítéssel kiérve, a célra, minthogy azonban, ez a fery kisanálításokkal járna, mellőzték. A másik terv az volt a főmérnöknek, hogy a szurószék a méntelep mellett állítsák fel, az érkeztetve ezt a tervet sem látta elfogadhatónak; azzal az indoklással, hogy az a terület fontosabb alakulás számára tartassék fent. *Polczér* gazdasági tanácsos javaslata mellett döntöttek, hogy a sertésszurószék a Sóstó mellett levő cigánytelepen állítsák fel. Rögtön meg is bízták a tanácsot, illetve a mérnöki hivatalt, hogy a terveket készítse el, amelynek kivitele azonban a 200000 koronás költséget meg nem haladhatja. A város természetesen adósságra veri magát a költséges sertésszurószék fellátása által, azonban a város nem fizet rá a vállalkozásra, sőt a sertésszurás díjaiból még jövedelemre is számíthat. Helyes, ez kell nekünk!

A *vízvárosi kápolna* építésének megkezdéséhez szükséges 10 ezer koronát a vallás alából kérelmezte az építő bizottság. Saára Gy. dr. utána járt a dolognak a miniszteriumban, azonban, ott azt az információt vette, hogy 2-3 éven belül a vallásalap a jelzett célra meg nem közelelhet. Most aztán határozott a közgyűlés a kápolna-dolgaiban.

A *rendőrtisztviselők* arra kérik a várost, hogy a többi dunántúli városok rendőrtisztviselőinek mintájára lássa el őket egyenruhával és elődfegyverrel: s a kérelmet rendőri szempontok szerint méltányosnak és teljesítendőnek tartják. Légyen az ő akaratú szerint. A *maguk* szempontjából is kívánatosnak tartjuk a kérelem teljesítését, hiszen nagy, érdemes munkát végeznek, másodsorban pedig a *haladás* kívánja szükséges újítást.

A *város építkezése*. Derék dolgot hallunk a városházáról. A tanács immár döntött a Deák Ferenc utcai iskola építkezésére beérkezett pályázatok felett s a kérésre megígérte, hogy a kérelem teljesítését, hiszen nagy, érdemes munkát végeznek, másodsorban pedig a *haladás* kívánja szükséges újítást.

— **A király születésnapja.** Dicsőségesen uralkodó, apostoli királyunk, a legelső magyar ember holnap tartja 79-ik születésnapját. Illő és hazafias kötelesség, hogy ezen a napon minden magyar ember emelje fel szívével az Egek urához, kérve őt, hogy a legalkotmányosabb uralkodót áldja meg erővel, bölcsességgel, a királyi kötelességek és terhek megbirásával, hogy még hosszú ideig szolgálja népe haladását és boldogulását. A királyi születésnapja alkalmából *Prohászka* Ottokár dr. megyéspüspök holnap d. e. 9 órákor ünnepélyes nagymisést szolgáltat, amelyre hivatalosak a polgári és a katonai hatóságok. Déli egy órákor hagyományosan fényes ebédet ad a megyéspüspök, amelyre a város előkelőségei hivatalosan. A vásártéren reggel 8 órákor lesz katonai mise a legénység számára.

— **Kinevezés.** *Reichenbach* Bélát, Reichenbach Ferenc csákvári igazg. tanító fiát, aki Keszthelyen jeles sikerrel a múlt évben szerezte meg a gazdasági képesítést, *Majláth* József gróf v. b. t. t. zempléni birtokára segédítésként nevezte ki.

— **Katonai áthelyezések.** Szabó Márton főhadnagyot a székesfehérvári m. kir. V. honvédkerületi parancsnokságtól a kolozsvári m. kir. VI. honvédkerületi parancsnoksághoz, — Kiss János főhadnagyot a székesfehérvári m. kir. 17. honvédgyalogezredtől a kassai m. kir. 9. honvédgyalogezredhez, — Apáthi Béla főhadnagyot és Körmeny István hadnagyot a székesfehérvári m. kir. honvédgyalogezrednél városunkból Veszprémbe, — Völgyi Nándor segédszámíttat a kassai III. honvédkerületi parancsnokságtól a székesfehérvári parancsnoksághoz, — Barna Kornél

főhadnagyot és Bedy Aurél hadnagyot Veszprémből városunkba helyezték át.

Kovács Ödön csendőrfőhadnagy városunkból Belényesre, — Boross Lajos csendőrhadnagy Oravicabányáról pedig városunkba helyeztették át.

— **Zichy miniszter vadászata.** Vajtáról írják: *Zichy* Aladár gróf, a király személye körüli miniszter *Dezars*: gróf és *Sebgsyén* Erzsébet nagykanizsai ügyvéddel a vadászati idény alkalmából vajtai birtokán tartózkodik s időnként többek bevonásával vadászati kirándulásokat rendez.

— **Szabadságon.** *Kékessy* László, városi számvéve szabadságra távozik, a pénztári ellenőri tisztelet ideiglenesen *Németh* Lajos számvéve vette át.

— **Elhunyt áldozópap.** Varga József nyug. áldozópap, ki néhány év előtt tagja volt az egyházmegyének, s nyugalmába vonult éveit Vajtán élte le, végelgyengülésben 63 éves korában Vajtán elhunyt. A környékbeli papok kollegiális szeretete fényes temetésben részesítette. Koporsója felett Mészáros István vajtai plebános mondott megható gyászbeszédet a templomban.

— **Áthelyezés.** *Fischer* Gyula érdi állami iskolai tanító a veszprémi tanfelügyelőséghez osztották be.

— **Esküvők.** Fényes esküvő volt vasárnap d. u. 4 órákor a helybeli neolog izr. templomban. *Strasser* Vilmos Pusztá-Muti (Tolna m.) földbírtokos vezette oltárhöz *Bruck* Elzát, *Bruck* Mór helybeli lakos, bérlo leányát. Nyoszolyók és vőfélyek voltak: *Ullmann* Rózsika (Székesfehérvár) *Kohn* Vilmos (Szerajevó), *Deutsch* Erzsike (Sárbogárd), *Bruck* Manó, *Strasser* Józsa (Budapest), *Bruck* Aladár, *Krausz* Józsa, *Vajna* István (Bpest), *Bruck* Piroška, *Bruck* Vilmos, *Kohn* Vilma (Szerajevó), *Vértes* Lajos (Bpest). Esküvő után a Magyar Király szállodában fényes nászlakoma volt.

Vasárnap délután 1 órákor tartotta esküvőjét *Guttman* Gyula helybeli festő és mázólo *Gröz* Margittal, *Gröz* Ignác hivatalnok leányával.

— **A megye árvái.** A vármegye házán tegnap Szűcs Jenő alispán-einközetével tüstént tartott az árvaház igazoló választmánya. A következő árvákat vették fel a vármegye martonvásári árvaházába: *Vörösmarti* András (Csapdi), *Mendz* István (Sóskut), *Szűts* János (Sárkeresztés), *Csopak* Alojzia (Csákvár), *Geng* Mária (Diósd), *Szabó* Mária (Tabajd), *Kovács* Julianna (Csákvár), *Zsidakovits* Matild (Diósd) és *Tallos* Béla (Nagyhantos).

— **Magyaralmás ünnepe.** Emlékezetes napjuk volt a múlt vasárnap Magyaralmás község katolikus lakosainak. Ekkor volt a templomi bucsu napja, amelybe gyönyörűen illeszkedtek bele a katolikus megújulás gondolatai. A szent beszédet Csákvár lángbuzgalmu plebánosa *Rácz* Endre mondta a krisztusi eszmék szerint való, fontos katechizis eszméitől. Délután egy áldozatkész hívő által ajándékképpen a templomnak adományozott nagyobb méretű Szent Antal szobrot szentelte fel a plebános s Szent Antal dicső alakjával kapcsolatban rámutatott a kor égető sebéire, amelyeket Szent Antal szellemében nyilvánuló vallásossággal lehet begyógyítani. A litánia után értekezletre gyűltek össze a kath. iskolában a népszövetség tagjai és az érdeklődők. Az értekezletet a község plebánosa *Szabó* Jenő nyitotta meg lelkes szavakkal, aki nagy ügyszerezzel végzi a kath. restauratio feladatait, majd *Rácz* Endre intézett nagyhatású beszédet a jelenlevők-höz a népszövetség eszméihez való hűségéről. *Boda* János csákvári állatorvos praktikus értékű, beszédében mutatott rá a népszövetség gyakorlati hasznára. *Borián* Ferenc hírlapíró a népszövetségi társadalom kialakulásáról beszélt. Az értekezlet után a tüdővész ellen védekező egyesület javára utcai gyűjtés volt, amelyben *Frei* Vilmosné, *Ujlaki* Kálmánné, *Gondán* Ida és *Bözs* Irma buzgólkodtak.

— **Halálozások.** Részvétellel vesszük a hírt, hogy özv. *Seidel* Jánosné, szül. egbelli *Körmeny* Borbála f. hó 16-án életének 73-ik évében elhunyt. Temetése f. hó 18-án délután 5 órákor lesz a Távirda utca 25 számú gyászházban.

Schützer Jakab szappangyáros élete 61-ik évében f. hó 16-án elhunyt. Temetése 17-én d. u. 4 órákor volt az Ösz-utca 3. sz. gyászházban.

— **Galambfővesztés.** *Szilaha* Pál vajtai földbirtokos, csillagmajori birtokán fősólyhó 15-én nagy szabású galambfővesztést rendezett jótkönyv célral. A lövészetet számosan vették részt a környék földes urai közül.

— **Ásatások Dunapentelén.** Dunapentelén határa, amely tudvalegyenleg a rómaiak korában fontos dunai erődítmény, castra volt, egyrészt veti fel a kérdést: az idő múltán földjének mélyében kerülnek-e műkincsek. Most, hogy több értékes dolgot bukkantak s a szőlőhegyi földforgatók alkalmával egész város, illetve nagyobb településekre nyomára akadtak, intenzíven megindultak az ásatási munkálatok s a Magyar Nemzeti Múzeumi megbízatásában *Heckner* dr. egyetemtanár, német neves műtörténész *Haiser* Pál ásatási vállalkozó utján rendszeres ásatásokat végez a község határában, a szőlőhegyen. Egy egész földalatti folyósót kiástak már, amely az ásatás vezető tanár véleménye szerint, egy kaszárnyaszerű építmény katonai célokra berendezett része volt. Sorra kerülnek elő értékes kőkoporsók, római fegyverek, dárdák, kópák, pajzsok, írott kövek, amelynek írásai a kor ismeretére fontos adatokat tartalmaznak, továbbá arany ékszerek, pénzek, szóval mérhetlen értékű műkincsek. Talán a kereszténység első századaiból származó különböző emléktárgyakat, vallási szertartásokhoz alkalmazott szereket, koporsókat, amiből arra következtetnek, hogy a kereszténység egész a legműveltebb, legelőhaladottabb római kasztrumok utján terjedt.

— **Utazási könyvek, Báderek, stb. nagy választékban kaphatók** *Klökner* Péter udvari könyvkereskedésében *Sádkes* hérvárott.

— **Sport.** Az országos tornaverseny eredménye városunk derék tornászait állandó szorgalomra ösztönözve, a Club egészséges fejlődése és terjeszkedésének újabb téspe a football csapat megalakulása. Ez a csapat Szent István napján immár a műgyemti hallgatók képezt csapatával mérkőzik. Ez a mérkőzés, míg egyrészt komoly bemutatója a Székesfehérvári Torna Club labdarúgó csapatának, másrészt egyik leghumanusabb intézményünk a tüdővészsek alapja javára felajánlott tiszta jövedelem 50%-ával nemeseit szolgál. Tessék pártfogolni!

— **Uriemberek.** F. hó 14-én akadt a városban két „uri” ember, kik kóddós elméletben Megyeház-utca 15. sz. a levő lakásuk ablakából reájuk valló nagyságu pálinkásflaskából kínáltak boldog-boldogtalan. Sőt ezt a mulatságot is megelégtelvé, forgópisztolyt vettek kezükbe s kirándultak a Honvéd és Malom-utcaiba és lövöldöztek. *Pintér* József és *Kövec* József ácssegégeket lelévéllel is fenyegették. Szerencse, hogy az ügyeletes rendőr még idejében kezelés alá vette őket s megmentette tőlük az utca közbiztonságát. Még akkor is nekik állt feljebb, a rendőrökkel is gorbombáskodtak, aki csak nagy nehezen tudta rajtuk a rendőri eljárást foganatosítani. A két uriember névszerint: *Ugrai* László p. u. segédtitkár és *Frimmel* Béla számtiszt.

— **Rabló cigányok.** Az alább következő eset megerősít bennünket abban a véleményben, hogy a cigányügyre rátereljük a közvélemény figyelmét s ne szűnjünk meg hangoztatni, hogy a cigányügyet elodázhatalatlanul rendezni kell. *Skultéty* Ferenc sárabai kanász a helybeli szolgabírói hivatalhoz idézést kapott. A városból berugva tért haza s így találkozott össze a sárkeresztúri országúton egy cigánykaravánnal. A cigányok utána sompolyogtak, az asszonyok szerelmüket kínálták fel, majd lefogták s elvették a mellényzsebében levő 700 korona készpénzt és óráját. A rendőrség (az eset) hírére az összes helybeli cigányokat beidézte, akik között a kanász felismerte támadóit, a két asszonyt; a férfit azonban nem. A rendőri nyomozás folyik.

— **Rövid hírek.**

A *meddig a Takaró ér.* Nem közönséges takaróról, Takaró uram, kálozi lákosról van szó. Takaró uram egy csomó fehérréppel kiment a szőlőbe, majd pedig betért a *Schvatz*czek korcsmájába. Itt találkozott *Tüdő* Józseffel, a régi haragosával, akinek látára felpattant s a meddig csak a Takaró ért, úgy eldöntötte, hogy szegény *Tüdő* súlyos sebesülést szenvedett. A Takaró a dutyiba is el fog érni.

Éjjeli vendég. Bicskéről írják: Valami tolvájpárt úzó jömadár akarta tiszteletét tenni Kelemenék istállójában Bicskén, hogy a lovakkal közlebbi ismeretségbe jusson. De nem sikerült tiszteletét tenni a páripárnál, mert a szomszéd-ban levő zajra jobbnak vélte tovább állni. Félíg-meddig már sikerült is az ajtó kifeszíteni, így aztán fáradtsága kárba veszett.

A kovcsmáros lára. Singer József herceg-falvai kovcsmáros azt panaszkolja a csendőrség előtt, hogy szombatról vasárnapra virradólag va-lami gézengúz feltörte lakásának ablakát s azon bemászva öráját s keres 180 k. értékű aranyóra-láncát ellopja. A csendőrök máris kipuhatólták a tolvajt. Kelemen Zsigmond asztalossegéd szemé-lyében, aki természetesen pörül jár a törvényszék előtt.

Egy asszony meg egy ember, vagy a vad-hússág vége. Rupp Istvánné 45 éves rétszilasi asszonyságnak, dacára annak, hogy a haja már deresedni kezdett, még mindig igen forró és lá-zas szíve volt, sőt még a szerelem is hatáma alá sodorta. Történi, hogy mézes-mázos biztatgá-salra, szerelmes turbékolásaira megeseit Gróf István 24 éves legénynek a szíve, aki kész volt vele vadházasságra lépni. A szerelem azonban elpárolgott mint a kámför s felmondták egymás-nak a barátságot, sőt ugy eldöntötték egymást, hogy keservesen fogják megemlegetni, Ruppné természetesen jobban kikapott.

Megvadult lovak. Bicskéhez tartozó Bányá-völgy pusztáról két ló igás kocsival a harmadik faluba, Mányra szökött el. Szerencsére semmit sem gázoltak el a vágató lovak, csupán egy lámpa-dúcot döntöttek ki a bicskei városzház mellett.

Örült. Péter József Öreg-utcai lakos, akivel már többször hája volt a rendőrségnek, szomba-ton este dühöngeni kezdett. Megfigyelés végett beszállították a Szent György kórházba.

Hazavándjékóskok. A Weisz Sándor-féle hely-beli korcsma előtt, családapák, legények már ré-gebb idő óta következetesen feldobósat játszanak s megeseik, hogy ilyenképen elverik egész heti keresetüket. A rendőrség rajtuk ütött s lefűlte őket. A jeles alakok Nyikos József, Lendvai Mi-hály, Boghár József stb.

Iszakszentgyörgyi legény. Miklós Imre isz-akszentgyörgyi legény szegényt hozván szülőfalu-jára, már 7-szer siklott ki a sorozás alól. Buda-pesten nyakoncsipték s kikényszerítik belőle a „hopp császáré!”-t.

Megvámolt alak. Varga József kispostagi földműves gabonát örültelet Dunapentelén Gráber Ferenc malmában. A vámot sokalta Varga, ami-ből természetesen tetleges összekoccanás lett. Gráber annyira elrakta a duzzogó Vargát, hogy súlyos sebesülést szenvedett.

Dunapenteli hír. Baracskaí Irméné, duna-pentelei néni vasárnap reggel lakását kifosztva találta. A ludas Vészó Györgyné volt, aki 50 koronát emelt el a lakásból.

Zichy István grófok pincéje. Zichy István gróf újfalusi nagybirtokos kitűnő pincéjének kulcsa és Jóska gyerek, a mindenes egyik szép napon egyszerre eltűntek. Miután tüvé tettek a két fon-tos házi butodarabért mindent, kiviláglott, hogy a Jóska gyerek a kulccsal a kezében a pince egyik zeg-zugában aluszik. Fülíg berugott Jóska és így szállt rá az édes álom. Jóska gyerek a csendőrök karmai közt ébredt fel.

légszekekrényok, gyermekágyak, kocsik és vasbutorok valamint takaréktűzhelyek nagy választékban állandóan raktáron Már-kus Simon Fia cégnél Jókai-utca 16.

Anyakönyvi statisztika.

1909. augusztus hó 7-től 1909. augusztus hó 14-ig.

Születés. Született: 12 törvényes fiú, 5 leány, 2 tör-vénytelen fiú, 1 leány, 0 halvaszületett törvényes fiú 0, leány 0, törvénytelen fiú 0, leány 0. Összesen 20.

Halálozás. Elhalt: 7 éven aluli 6 törvényes fiú, 6 leány, 7 éven felüli 4 férfi, 4 nő. Összesen 19.

Ezerint a születés a halálozást 1-el múlta felül.

Meghaltak:

Kertész Katalin r. k. 16 hónapos, Csutora-u. 25. — Varga József r. k. 5 hónapos, Várkörút 2. — Varga Ferenc gyöngyösi dv. munkás, r. k. 67 éves, Széchenyi-u. 53. —

Beke Mária r. k. 1 hónapos, Demkőhegy, 64. — Lőke Mária r. k. 8 hónapos, Selyem-u. 38. — Maric József r. k. 10 éves, Saltróm-u. 12. — Karikás Mária r. k. 6 hónapos, Demkőhegy 57. — Bokor Károly r. k. 14 hónapos. — Ösz-u. 17. — Simsolics Katalin r. k. 1 hónapos, Felsőkirálysor 39. — Nyérgés Boghár Istvánné, Jankovics Erzsébet r. k. 39 éves, Öreghegy 817. — Gréhdé Jánosné, Orsonics Magdolna r. k. 55 éves, Tobak-u. 9. — Boghár György r. k. 4 hóna-pos, Kertalya-u. 60. — Janóczki János szűgyártó-tanonc, r. k. 18 éves, Sár-u. 30a. — Lenecés Ferenc r. k. 10 éves, Sziget-u. 11. — Domsódi István r. k. 23 hónapos, Rác-u. 21. — Varga Ferenc r. k. 1 éves, Széchenyi-u. 39. — Mó-zer Mária r. k. 8 éves, Erzsébetiget. — Özv. Szűcs Jánosné, Őrsi Katalin ref. 59 éves, Szt. György kórház. — Józsa Ist-ván r. k. 2 hónapos, Selyem-u. 37.

Szerkesztői üzenet

A város. Oh, oh! Rettenetes sajtóhiba. Ezt a sort: *beragallta* magát a bölcs várost is, így tessék értelmezni mint a mi köziratunkon is volt: *beugrallta* magát a bölcs várost is. Béke velünk!

Sárszentmiklós. Itthon van.

Reklamálók. Utána néztünk a dolognak; mi rendszeren postára adjuk a lapot. A postán tessék megreklamálni.

Fejérvármegye alispánjától,

8339/909 szám.

Tárgy: A szent György közkórház hus és fűszer szükségletének biztosítása.

Versenyárgyalási hirdetmény!

A szt. György közkórház hus és fűszer szükségletének fedezésére hirdett versenyárgyalás eredményre nem vezetvén, ezen cikkek szállítá-sára a pályázatot újból kiírom, s felhivom mind-azokat, kik azon részt venni óhajtanak, hogy az egységárgyakat tartalmazó ajánlataikat a vár-megyeházán az alispáni iktató hivatalban folyó évi augusztus hó 25-ik napjának déli 1 órájáig annál is inkább nyújtsák be, mert később érkező ajánlatok figyelembe vételni nem fognak.

I. Hus szükséglet!

Szállítandó lesz (egy évre számítva) körül-belül 11000 kg. marhahus, 1800 kg borjúhus, 50 kg bárányhus.

A hus naponként a kórház gazdasági hi-vatala által megjelölt időben szállítandó be a kórházba.

A fenti mennyiség a szükséghez képest változást szenvedhet.

II. Fűszer szükséglet.

Szállítandó lesz (egy évre számítva) körül-belül:

1. Nagyszemű fehér bab, tiszta (kiszemelt) állapotban és jól fővő minőségben 720 kg.
2. Zsizsik nélküli jól főző, közep nagyságu lence 600 kg.
3. Fél szemű hámozott könnyen fővő beiföldi borsó 600 kg.
4. Teljesen ép lisztes rózsza vagy fehér burgonya legalább is közep nagyság-ban 2600 kg.
5. Kifogástalan minőségű, szagtalan és nem tulságosan savanyu káposzta.
6. Teljesen ép legalább is közep nagyságu vörös hagyma 520 kg.
7. Ugyanolyan minőségű zöldség (murok) petrezselyem, kalarabé és zeller vegyesen, 1820 kg.
8. Egész szemű első rendű asztali rizskása 600 kg.
9. Nagyszemű C rendű darakása 240 kg.
10. Első rendű makaroni 680 kg.
11. Első rendű tojás nélküli nagy szemű tarhonya 120 kg.
12. Első rendű gerstli 180 kg.
13. Első rendű aszalt szilva 600 kg.
14. Első rendű negyszeres ecet 460 liter.
15. Első rendű örölt kockasó (kősó) 1100 kg.
16. Első rendű király paprika 52 kg.
17. Első rendű süveg cukor fehér 1120 kg.
18. Első rendű kocka cukor (fehér) 360 kg.
19. Első rendű por cukor (fehér) 220 kg.
20. Első rendű füge kávé 60 kg.
21. Első rendű kávé 240 kg.
22. Első rendű pót kávé 84 kg.
23. Első rendű vegyesfűszer 132 kg.
24. Első rendű mák 144 kg.
25. Első rendű mozsolya 36 kg.
26. Első rendű dió 120 kg.
27. Első rendű szilvaiz 52 kg.
28. Első rendű csokoládé 52 kg.
29. Első rendű mandola 12 kg.
30. Első rendű ementáli sajt 92 kg.
31. Első rendű táblaolaj 48 kg.
32. Első rendű citrom 1400 darab.
33. Első rendű mosg. szappan 720 kg.

Az árúk naponként a kórház gazdasági hi-vatala által megjelölendő időben vállalkozó által szállítandók be a kórházba.

A fenti mennyiség a szükséghez képest vál-ozást szenvedhet. A részletes szállítási feltételek a vármegye kiadóhivatalában és a szt. György közkórház gondnok irodájában betekintheők.

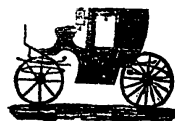
A szabályszerűen kiállított és sértetlen bo-ritékban elhelyezett, pecsételt lezárt és Fejérvár-megye alispánjához címzett ajánlatok fognak csak figyelembe vételni.

Az ajánlatokhoz csatolandó a fél évi szük-ségletnek megfelelő ajánlati összeg 10%-ának kész-pénzben vagy ovadékképes értékpapírban a szé-kesfehérvári m. kir. adóhivatalnál való elhelyezé-sét igazoló adóhivatali letéti nyugta.

A kórházi bizottság döntéséig az ajánlat-tevők ajánlatukkal kötelezettségben maradnak. Székesfehérvár, 1909 augusztus hó 11-én.

Szűts Jenő, alispán.

Ujabb rendszerű kocsik!

HIRTLING PÁL

KOCSIGYÁRTÓ

Üzlet: Tolnai-utca 16. Székesfehérvár Raktár: Simor-utca 35

Raktáron tartok minden fajtájú kész ruganyos kocsit, kész korbákat, kere-keket és a hozzá tartozó farészeket.

A n. é. közönség b. figyelmébe ajánlom kocsifényező és nyerges műhelyemet.

A kocsigyártáshoz tartozó összes javi-tásokat jutányosan s gyorsan eszközölöm.

Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

A konyhában és házban

mindent, ami egyáltalában mosható és tisztítható, csakis

Schicht szarvasszappanával

Hírtítünk. E szappan évtizedeken át folytatott beható és lelkiismeretes tanulmányozásnak eredménye. Mosóereje rendkívül, szavatolt tiszta és ment minden káros keveréktől. Gond nélkül használható tehát minden tisztítási célra, még ott is, hol közönséges szappan felmondja a szolgálatot vagy különös gondosság szükségeltetik.